

Lisas gymnasiearbete inriktat mot yrket hästkötare – ridning

Följande exempel beskriver Lisas gymnasiearbete som är inriktat mot yrket hästkötare – trav inom examensmålen för naturbruksprogrammet.

Lisas uppgift

Lisa har fått i uppgift att i sitt gymnasiearbete under en period delta i och ansvara för daglig skötsel av ridhästar och anläggning på en ridskola. Det är en privatägd anläggning, där det står 25 hästar uppstallade. Flertalet av hästarna ägs av ridskolan, men ett stort antal är privatägda och används för tävlingsändamål. Lisa ska planera och genomföra vanligt förekommande arbetsuppgifter samt lösa de problem som uppstår med hästar, teknisk utrustning och kringanläggning. Hon ska också medverka i ridskoleverksamheten och ha kontakt med ägarna till de privatägda hästarna. Dessutom ska hon utvärdera sitt arbete.

Lisas gymnasiearbete

Planering

I början på varje arbetsvecka deltar Lisa tillsammans med övriga anställda i planeringen av vilka arbetsuppgifter, förutom de dagliga rutinerna, som ska prioriteras under veckan. Då bestäms och meddelas i vilken omfattning de olika hästarna ska användas i ridskoleverksamhet, vilka av de privatägda som ska skötas samt vilka skötselåtgärder i beteshagar, ridvägar och stall som ska utföras.

Inför de dagliga rutinerna för varje arbetsdag förbereder sig Lisa genom att ta reda på att lämpliga redskap står till förfogande samt att de förnödenheter som hon behöver finns i tillräcklig mängd. Vidare lägger hon upp skötselrutinerna på ett så effektivt sätt som möjligt. Detta gör hon för att bl.a. för att minimera tidsförluster och för att arbetet ska kunna genomföras på ett bra sätt med hänsyn till säkerhet och kvalitet.

Arbetsuppgiften att medverka i ridskoleverksamheten planerar Lisa genom att ta reda på vilka uppgifter som hon ska utföra. Hon tränar på att bemöta deltagarna i ridskoleverksamheten och hur hon ska ge instruktioner.

Genomförande

Lisa utför de dagliga arbetsuppgifterna som förekommer i ett häststall såsom utfodring, rengöring av boxar och i andra utrymmen i stallet, hälsokontroller, leder hästar ut i beteshagar mm.

En annan daglig arbetsuppgift för Lisa är att göra i ordning hästar för ridskoleverksamheten. Hon hämtar in hästar från hagen, visiterar dem i boxen, borstar samt kontrollerar hovarna. Därefter sätter Lisa på lämplig sadel och tränar samt lindar benen. Lisa leder hästarna runt i ridhuset för att värma upp dem innan ryttare sitter upp. Efter ridningen kyler Lisa av benen på hästarna i spolspiltan samtidigt som hon ryktar dem. Om hon ser något onormalt rapporterar hon detta till stallchefen.

Återkommande arbetsuppgifter som hästkötare är att sköta beteshagar såsom stängsling, betesputs och tillse att hästarna har vatten. Detta gör Lisa. Vidare hanterar hon foderleveranser samt sköter seldon, vagnar och ridhus.

Arbetet som hästkötare av ridhästar innebär ibland att det inträffar oförutsedda händelser som det förväntas att hästkötaren kan hantera. I samband med att Lisa genomför sitt gymnasiearbete inträffar några sådana incidenter:

I samband med ridning ramlar en ridskoleelev av hästen. Eleven blir lättare skadad. Lisa medverkar, tillsammans med ridskoleläraren, att tillse att eleven blir omhändertagen på ett riktigt sätt.

När Lisa går ut i hagen för att kontrollera hästarna upptäcker hon att en rem gått av på täcket. Hon lagar remmen med den teknik som hon lärt sig.

En dag upptäcker Lisa i samband med utfodring att en del av hösilaget luktar illa. Hon konstaterar att denna del av fodret är oanvändbart. Med traktor transporterar Lisa bort det odugliga fodret och tar in nytt som hon bedömer är friskt och sunt.

Utvärdering

Lisa utvärderar hur hon har genomfört sina uppgifter på anläggningen. Hon diskuterar genomförandet av de dagliga rutinerna, skötseln av hästar samt skötselåtgärder i beteshagar och stall med sina arbetskamrater. Lisa antecknar dels det som är bra och dels olika förslag på förbättringar. När det gäller arbetsuppgiften att kommunicera med stallets alla kunder, d.v.s. ridskoleelever och ägarna till hästarna, inhämtar hon synpunkter från all övrig personal, som varit med henne då hon mött dessa. Hon antecknar de synpunkter som hon får, och diskuterar med kollegor i stallet hur hennes roll kan utvecklas.

Om bedömningen i exemplet

Det är utifrån målen för gymnasiearbetet som läraren med hjälp av medbedömaren bedömer om Lisas gymnasiearbete är godkänt eller inte. I examensmålen för yrkesprogrammen framgår följande mål för gymnasiearbetet:

Gymnasiearbetet ska visa att eleven är förberedd för det yrkesområde som gäller för den valda yrkesutgången. Det ska pröva elevens förmåga att utföra vanligt förekommande arbetsuppgifter inom yrkesområdet. Gymnasiearbetet ska utföras på ett sådant sätt att eleven planerar, genomför och utvärderar sin uppgift. Gymnasiearbetet kan utformas så att det ger eleverna möjlighet att pröva sitt yrkeskunnande i företagsliknande arbetsformer.

I det här exemplet har läraren som stöd för bedömningen av Lisas gymnasiearbete även använt sig av den lista med punkter som finns i boken Gymnasieskola 2011. En sådan lista som stöd för bedömningen av gymnasiearbetet har tagits fram för varje nationellt program inom gymnasieskolan och den kan även användas inom vuxenutbildningen. Läraren har dock anpassat listan till Lisas yrkesområde och uppgift samt till vad som Lisa har möjlighet att visa i sitt gymnasiearbete.

De kunskaper, färdigheter och förmågor som anges i listan förväntas Lisa visa på ett yrkesmässigt sätt, men utifrån de förväntningar som kan ställas på den som är ny i yrket. I samband med att Lisa får reda på sin uppgift för gymnasiearbetet, får Lisa även information om grunderna för bedömningen. Det innebär i exemplet att läraren och Lisa tillsammans går igenom punkterna nedan, innan Lisa genomför gymnasiearbetet.

Lisa ska i sitt gymnasiearbete visa:

- kunskaper om **daglig skötsel av ridhästar** som är relevant för uppgiften för att kunna uppnå ett godtagbart resultat,
- förståelse av arbetslivets villkor och arbetsmiljöfrågor **i samband med skötsel av ridhästar,**
- kunskaper om lagar och andra bestämmelser som gäller **i samband med skötsel av ridhästar,**
- färdigheter i att arbeta yrkesmässigt för att genomföra **uppgifter i samband med skötsel av ridhästar,**

- färdigheter i att arbeta med de biologiska och tekniska metoder som bidrar till en hög kvalitet på arbetsresultatet **i samband med skötsel av ridhästar,**
- förmåga att bedöma kvaliteten, enligt branschens normer, på **skötsel av ridhästar,**
- i arbete med djur förmåga att ta hänsyn till djurs naturliga beteende samt arbeta med djurens bästa i fokus,
- förmåga till kretsloppstänkande samt förmåga att ta miljöhänsyn enligt gällande bestämmelser **i samband med skötsel av ridhästar,**
- förmåga att arbeta på ett sätt som är säkert för eleven själv och andra samt att lösa problem på ett yrkesmässigt sätt **i samband med skötsel av ridhästar,**
- förmåga att på ett relevant sätt kommunicera och samverka för att genomföra uppgiften **skötsel av ridhästar** med godtagbart resultat